

Sygn. akt III UK 424/19

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania L. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 28 maja 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 22 stycznia 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

L. K. , reprezentowany przez profesjonalnych pełnomocników, wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 22 stycznia 2019 r., mocą którego oddalono jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 11 września 2018 r. oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w L. z dnia 13 kwietnia 2016 r. odmawiającej wnioskodawcy prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę wymienioną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Zdaniem skarżącego, kwestia przyznania emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach na stanowisku kierowcy ciągnika budzi poważne wątpliwości i powoduje rozbieżności w orzecznictwie sądowym. Jednocześnie Sąd pierwszej instancji w kilku sprawach

przyznał prawo do emerytury ubezpieczonym, a odmówił tylko skarżącemu. W ten sposób doszło do naruszenia art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie spełnia wymogów uzasadniających jej przyjęcie do rozpoznania. Powołanie się przez skarżącego na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151). W myśl utrwalonego orzecznictwa, nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Nadto wątpliwości interpretacyjne nie mogą sprowadzać się do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5). Podkreślając zaś publiczną funkcję skargi kasacyjnej, ochrona interesu społecznego nie polega na interwencji Sądu Najwyższego w każde rozstrzygnięcie sądu powszechnego, lecz na stworzeniu takich warunków jurysdykcyjnych, aby wszystkie inne sprawy wnoszone do sądów powszechnych były przez te sądy trafnie rozstrzygane, to jest aby orzecznictwo było jednolite i oparte na prawidłowej wykładni prawa (zob. T. Ereciński [red.], *Środki zaskarżenia*, w: *System Prawa Procesowego Cywilnego*, Tom III, cz. 2, Warszawa 2013 r., s. 979). Spojrzenie z tego punktu widzenia, przy uwzględnieniu dotychczasowego bogatego orzecznictwa, uświadamia, że wątpliwości interpretacyjne, na które powołuje się organ rentowy, zostały już dostatecznie, a przede wszystkim jednolicie, wyjaśnione.

Po pierwsze, sprawa o przyznanie emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach to domena okoliczności faktycznych. Zatem decydujące pozostają wyniki postępowania dowodowego, to jest: jakie rodzaje prac wykonywał ubiegający się o świadczenie, czy pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wymienione przesłanki są klarowne i na ich tle obecnie nie ma wątpliwości interpretacyjnych. Z kolei ich kumulatywne spełnienie pozwala na czynność techniczną, polegającą na zsumowaniu lat pracy, by w ten sposób ustalić, czy ubezpieczony legitymuje się wymaganym okresem zatrudnienia (15 lat). Nie inaczej rzecz przebiegała w sprawie, kiedy to Sąd Apelacyjny (od tego orzeczenia służy skarga kasacyjna), uwzględniając wynik postępowania dowodowego, zaakceptował stanowisko odnośnie do charakteru prac wykonywanych przez odwołującego się, przytaczając szeroko najnowsze orzecznictwo Sądu Najwyższego. Prawdą też jest, że te orzecznictwo ewoluowało w ostatnim czasie, lecz obecnie jest jednolite a poglądy prezentowane przez Sąd Apelacyjny wzmacnia w ostatnim czasie uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2019 r., III UZP 3/19 (OSNP 2020 nr 1, poz. 9) oraz kolejne wyroki (np. z dnia 4 grudnia 2019 r., II UK 178/18, LEX nr 2772589).

Sumując powyższe uwagi i zestawiając je ze stanowiskiem wyrażonym we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie można zgodzić się, że kilka orzeczeń sądu pierwszej instancji uaktywnia podstawę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., bo nie wiadomo jakie w tych sprawach były stany faktyczne. Przeto nie jest zasadne odwołanie się do art. 32 ust. 1 Konstytucji, gdyż tylko stany porównywalne (a nie zbliżone) mogą zostać objęte dyspozycją tego przepisu. Jednocześnie prawo nie pozbawia odwołującego się realizacji ryzyka emerytalnego, bo to ziszcza się z chwilą uzyskania powszechnego wieku emerytalnego. Przeto uwagi natury konstytucyjnej nie mają znaczenia w sprawie, zwłaszcza w kontekście suponowanej rozbieżności w orzecznictwie.

Warto zauważyć, że tylko praca w transporcie (a nie przy pracach polowych) uprawnia do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach na stanowisku kierowcy. W sprawie nie ustalono jednak stałej pracy w transporcie. Wykładnia prawa przyjęta w wyroku Sądu Najwyższego z 6 lutego 2014 r., I UK 314/13 (OSNP 2015 nr 5, poz. 66) nie pozwala też na kwalifikowanie dowolnej pracy jako pracy w

szczególnych warunkach (na przykład praca w hałasie, przy wibracjach), jeśli ona nie jest wymieniona w wykazie A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.)

Z przywołanych względów Sąd Najwyższy zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.